

El torrent salat de l'Abadal

INDRETS. Al Bages hi ha diverses surgències d'aigua salada, algunes de les quals són conseqüència de l'activitat minera i altres que no hi tenen cap relació, com la del torrent salat de l'Abadal, d'origen totalment natural i coneguda des de fa segles.

Al subsòl de bona part del Bages hi ha un gran gruix de sal d'origen marí, sovint a centenars de metres de fondària i sense contacte amb les aigües freàtiques; però en alguns indrets els estrats salins s'apropen a la superfície per l'existència d'un plec anticlinal; en aquests llocs les aigües subterrànies poden arribar a la sal, la van dissolent i la treuen a l'exterior, on l'aigua salada brolla permanentment. Segons mesures fetes per la Plataforma Montsalat les concentracions de clorur són comparables a les de l'aigua del mar.

L'aigua salada sorgeix en diversos punts de la llera del torrent i es barreja amb la dolça que baixa temporalment, i es veu clarament com la salinitat condiona la vegetació. De la font salada en amunt hi ha les plantes habituals en llocs humits, especialment el canyís, però al voltant de la surgència i aigües avall dominen les plantes adaptades a un medi salabros, com les que podem veure a les platges i els aiguamolls litorals. Entre les més abundants hi ha el jonc marí, molt més petit que el jonc d'aigua dolça, i el tamariu, un arbret de flors blanques o rosades i fulles caduques molt petites. Una font d'aigua salada és un fenomen poc habitual que val la pena veure, fins i tot pels valors estètics, ja que el més sorprenent d'aquest lloc singular és el seu esplèndid color; malgrat que l'aigua que brolla és ben clara. Aquesta aigua salada i ferruginosa és el medi idoni

per a la vida d'uns bacteris anomenats "gallionella", uns microorganismes molt primitius i d'una biologia molt particular que obtenen la seva energia de la transformació química del ferro. Aquests bacteris excreten uns filaments que donen un tacte llefiscós als bassals i produeixen les mucositats i les làmines olioses que abunden en aquesta aigua; tot plegat conforma l'hàbitat de nombrosos organismes com algues, diatomees i protozous, un ecosistema sorprenent ple de vida microscòpica. El fang de l'entorn de la font és de color gris i si el removem en surt aigua negra, com passa en zones d'aigües estancades. La causa és que aquest fang sempre humit impedeix el contacte de la matèria orgànica que conté amb l'oxigen de l'aire, de manera que en aquestes condicions les restes de vegetació es carbonitzen. Dins el Geoparc i no gaire lluny del torrent salat hi ha una altra surgència salina natural, la Salada de Santa Maria d'Oló, que té el mateix origen.

Nom del paratge: Torrent salat de l'Abadal.

Situació: És al terme d'Avinyó, prop de la masia de l'Abadal. S'hi va per una pista que comença al km 49,5 de la carretera B-431, entre Avinyó i Horta. La pista porta fins al Torrent Salat, que és a 1 km; ens indica la seva situació el color ataronjat de la llera. A peu és una agradable passejada.

Procedència del nom: És ben explícita.

Situació geològica: La zona forma part de la Depressió Geològica de l'Ebre, dins de la unitat anomenada Formació Artés.

Importància geològica: Aquesta i altres fonts salines naturals són importants elements del patrimoni geològic del Geoparc.

Materials geològics: Totes les roques són sedimentàries continentals. Hi predominen les lutites i gresos vermells.

Edat de la formació: La sal es va dipositar a tota l'antiga Conca de l'Ebre a finals de l'Eocè, fa uns 37 milions d'anys.

Curiositats: En èpoques de misèria s'havia aprofitat per salar el menjar.

